

โครงการออกแบบเฟอร์นิเจอร์รสนามประดับตกแต่งด้วยวัสดุจากเปลือกหอยกาบ

ณัฐพงศ์ พนาพุฒิกุล¹ ภาคภูมิ บุญธรรมช่วย² และรัฐไท พรเจริญ³

Garden Furniture Design through the Utilisation of Clam Shell Materials

Natapong Panaputtikul¹ Parchpoom Boonthumchoy² and Ratthai Porncharoen³

¹นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดกรุงเทพฯ

^{2,3}อาจารย์ประจำ คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดกรุงเทพฯ

¹Graduated Students, Department of Product Design, Faculty of Decorate Arts, Silpakorn University, Bangkok

^{2,3} Lecturer, Faculty of Decorate Arts, Silpakorn University, Bangkok

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เพื่อเข้าไปมีส่วนช่วยเหลือการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนจังหวัดขอนแก่น เนื่องจากชุมชนประสบปัญหาจากการมีวัตถุดิบอยู่เป็นจำนวนมากแต่คนในชุมชนไม่มีความรู้ในการเอาวัตถุดิบเหล่านั้นมาสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนจากจุดนี้เองทำให้ผู้วิจัยเกิดแนวคิดในการพัฒนาหรือสร้างรูปแบบผลิตภัณฑ์ให้เป็นแนวทางให้แก่ชุมชน โดยได้ตั้งแนวทางในการทำงานวิจัยไว้ 4 ส่วนคือ 1) เพื่อศึกษาบริบทชุมชนโดยรอบเขื่อนอุบลรัตน์แหล่งเพาะเลี้ยงหอยกาบ 2) เพื่อหาแนวทางนำเปลือกหอยกาบที่เหลือใช้มาทำการออกแบบสร้างผลิตภัณฑ์ให้กับชุมชน 3) เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ประดับตกแต่งด้วยวัสดุจากเปลือกหอยกาบเพื่อเป็นแนวทางการสร้างอาชีพให้กับชุมชนรอบเขื่อนอุบลรัตน์ 4) เพื่อศึกษาความพอใจจากผลิตภัณฑ์ต้นแบบที่สร้างขึ้น

ในการดำเนินการครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวางแผนดำเนินงานโดยเริ่มจากการศึกษาข้อมูลที่ใช้สื่ออินเทอร์เน็ตและลงพื้นที่วิจัยเพื่อช่วยในการสืบค้นข้อมูลปัญหาและความต้องการของชุมชนรวมทั้งทำการวางแผนลงพื้นที่เจาะลึกเพื่อหาข้อมูลการผลิตประเภทต่างๆเพื่อที่จะนำมาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์รวมทั้งทำการวางแผนในการสำรวจการยอมรับความพึงพอใจของผู้บริโภคโดยใช้เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยเป็นแบบสอบถามสำรวจสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย

จากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปในการทำต้นแบบตัวอย่าง โดยผลการสร้างงานครั้งนี้ผู้วิจัยคาดหวังว่ารูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ได้รับจากการออกแบบไว้จะมีประโยชน์ต่อกลุ่มชุมชนต่างๆ ที่สามารถนำมาสร้างจริงรวมทั้งคาดหวังว่ากลุ่มชุมชนจะสามารถนำรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ได้ออกแบบไว้นี้มาทำการดัดแปลงหรือทำการพัฒนาต่อยอดเพื่อนำไปสู่การคิดผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นรวมทั้งสามารถสร้างงานที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนนั้นๆ ต่อไปได้

Abstract

The objective of the research project is to help and improve quality of people's life in khon kaen province. Due to the fact that, there are many resources in the community, but people lack of the knowledge to apply and adept their resources to be any products for earning and making the revenue From this problem, their are 4 paths that the researcher set to improve and create the products for the community 1) to study social context around The Ubol Ratana Dam where is the source of clam culture 2) to search the way to produce the products from clam shell 3)to create the new products from clam shell to be another way for making people career 4)to study the people's satisfaction from the new original products.

The first step of the research is to study all of information from the internet then, observe and classify the problems and what people want in their community, including planning to seek and identify the method of production information to originate the products.

The inspection will be next step to survey the consumer satisfaction, by using questionnaire to record the statistic before analyzing as the frequency, percentage and average.

Finally, all information will be analyzed to find the result in the making sample. The researcher hope the products which was originated to be an usefulness to any community and hope that people can also create, adept and produce by themselves as their new products and also to be the new unique character of the community.

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาชุมชนเป็นบูรณาการศาสตร์ ซึ่งรวมเอาปรัชญา แนวคิด หลักการจากสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์หลายสาขา เช่น สังคมวิทยา มานุษยวิทยา รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ชาติพันธุ์ วรรณคดี ปรัชญา จิตวิทยา การบริหารและการศึกษา เข้ามาผสมผสานแล้วสร้างองค์ความรู้ขึ้นมาใหม่ ดังนั้น การศึกษาวิชาการทางด้านการพัฒนาชุมชนจึงต้องมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับศาสตร์ต่าง ๆ เหล่านี้เป็นอย่างดี เนื้อหาสาระในวิชานี้จึงประกอบด้วยมิติทางวิชาการหลายมิติที่ซ้อนทับ เคลื่อนไหว และมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน รวมทั้งเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาผู้ที่ศึกษาจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องเข้าใจในทุกบริบทที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลและลงพื้นที่เพื่อทำการสัมภาษณ์คนในท้องถิ่นเบื้องต้นบริเวณเขื่อนอุบลรัตน์ หมู่ 6 บ้านหนองผือ ต.บ้านผือ อ.หนองเรือ จ.ขอนแก่นชาวบ้านได้ให้สัมภาษณ์ว่าภายในชุมชนบ้านหนองผือชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรและประมงแต่ก็ไม่ได้มีรายได้มากนักซึ่งชาวบ้านที่ทำอาชีพเกษตรนั้นเมื่อหมดหนังก็น่าจะมีชาวบ้านบางกลุ่มที่ไม่มั่งคั่งทำชาวบ้านจึงมีความต้องการที่จะมีรายได้เสริมเพิ่มมากขึ้นจากการสังเกตพบว่าภายในเขื่อนอุบลรัตน์มีสัตว์น้ำจำพวกปลาและหอยหลายชนิด และเนื่องจากอยู่ใกล้แหล่งน้ำผู้คนจึงให้ความสำคัญกับสัตว์น้ำจำพวกปลาที่หาได้ง่ายในละแวกนั้นซึ่งสามารถนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อาหารออกวางจำหน่าย เช่น ส้มปลาตอง ปลาแดดเดียว ปลาแผ่น ปลาสายเดียว ไข่ปลา และหม่าไข่ปลา เป็นต้น จึงพบว่าจำนวนเปลือกหอยกาบที่มีอยู่มากมายหลากหลายชนิดในเขื่อนอุบลรัตน์ นั้นถูกทิ้งและไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์เพราะเนื้อหอยกาบเป็นได้เพียงอาหารของชาวบ้าน ดังนั้นเปลือกหอยกาบจึงเป็นวัสดุเหลือทิ้งที่ไม่ได้ถูกใช้งานเป็นจำนวนมาก

หลังจากที่มีการศึกษาและพูดคุยกับชาวบ้านทำให้พบว่าเปลือกหอยนั้นมีศักยภาพและจำนวนเพียงพอที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้ ประกอบกับชาวบ้านเล่าว่ามีบุคคลที่ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการแปรรูปเปลือกหอย คือ รศ.ดร.นิยม วงศ์พงษ์คำ อาจารย์คณะ ศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้ศึกษาค้นคว้าและทดลองนำเปลือกหอยกาบที่เหลือใช้นี้มาประยุกต์โดยการตกแต่งปิดผิวพระพุทธรูป "พระเจ้าใหญ่ศรีมงคล" ห่อหุ้มด้วยเปลือกหอยกาบ ที่ศาลาของวัดศรีมงคล หมู่ 6 บ้านหนองผือ ต.บ้านผือ อ.หนองเรือ จ.ขอนแก่นจากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะนำเปลือกหอยกาบเหลือใช้เหล่านี้มาประยุกต์ให้เปลือกหอยเหล่านีกลายเป็นผลิตภัณฑ์ประจำพื้นที่หรือสินค้าโอท็อปที่สามารถนำออกวางจำหน่ายในชุมชนหรือส่งออกไปขายในต่างพื้นที่ เพื่อเป็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่เหลือใช้นั้นคือจำนวนเปลือกหอยที่เหลืออยู่มากมาย นำมาสร้างผลิตภัณฑ์เป็นสินค้าออกวางจำหน่าย เป็นการสนับสนุนอาชีพให้แก่กลุ่มแม่บ้านที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ และสร้างรายได้ให้แก่ชาวบ้านในชุมชนพื้นที่นั้นอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบทชุมชนรอบเขื่อนอุบลรัตน์แหล่งเพาะเลี้ยงหอยกาบ
2. เพื่อหาแนวทางนำเปลือกหอยกาบที่เหลือใช้มาทำการออกแบบสร้างผลิตภัณฑ์ให้กับชุมชน
3. เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์สนามประดับตกแต่งด้วยวัสดุจากเปลือกหอยกาบเพื่อเป็นแนวทางการสร้างอาชีพให้กับชุมชนรอบเขื่อนอุบลรัตน์
4. เพื่อศึกษาความพอใจจากผลิตภัณฑ์ต้นแบบที่สร้างขึ้น

สมมุติฐานของการศึกษา

ผลิตภัณฑ์ต้นแบบที่สร้างขึ้นสามารถเป็นแนวทางการสร้างอาชีพได้รวมทั้งได้รับการยอมรับจากผู้บริโภค

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาเกี่ยวกับการนำวัสดุเหลือใช้จากชุมชนนั้นๆมาประยุกต์จนก่อให้เกิดรายได้มาพัฒนาท้องถิ่น โดยจำนวนหอยกาบที่มีมาก และ การผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อเสริมสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนโดยปัจจุบันในท้องถิ่นที่ทำการศึกษายังไม่พบว่ามีการใช้ประโยชน์จากหอยกาบที่มีอยู่จำนวนมาก จึงมีแนวคิดที่จะนำวัสดุเหลือใช้ในท้องถิ่นมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ เครื่องใช้ ออกจำหน่ายและนำมาซึ่งรายได้สู่ชุมชนซึ่งกำหนดขอบเขตการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์การนำหอยกาบมาใช้ประโยชน์
2. ทำการออกแบบเป็น 2 ระยะ
 - 2.1 สร้างแบบขึ้นที่ 1 ทำการออกแบบ
 - 2.2 ปรับปรุงแบบจาก 2 แบบ เป็น 4 แบบ แล้วจึงนำมาสอบถามผู้บริโภค จนเหลือเพียง 1 แบบ และผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาจนเหลือแบบสุดท้าย
3. สร้างโมเดลจำลอง 1 ชุด 4 แบบ ประกอบด้วย ม้านั่งยาว เก้าอี้ โต๊ะ กระจกต้นไม้ 2 ชิ้น
4. สร้างต้นแบบขึ้นมา 2 ชิ้น จาก 4 ชิ้น
5. ศึกษาความพึงพอใจจากผู้ผลิต และผู้บริโภค
6. สรุปรายงานผลการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. รวบรวมข้อมูล โดยการค้นคว้าจากข้อมูลวิจัย
 - 1.1 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหอยกาบ
 - 1.2 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้าง ลักษณะ และองค์ประกอบของหอยกาบ
 - 1.3 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากเปลือกหอยกาบที่มีในท้องตลาดปัจจุบัน
 - 1.4 ศึกษาหาแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากเปลือกหอยกาบ
 - 1.5 ศึกษางานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
 - 1.6 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีในการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ใช้ตกแต่งภายนอกบ้าน

2. สร้างเครื่องมือวิจัย การสังเกต และสัมภาษณ์

2.1 สัมภาษณ์และหาข้อมูลด้านต่างๆจากผู้อาศัยในชุมชนใกล้เคียงเขื่อนอุบลรัตน์ เพื่อหาข้อกำหนดในการออกแบบ (Criteria)

2.2 สัมภาษณ์และหาข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญท้องถิ่นในเรื่องของหอยกาบ

2.3 สังเกตและวิเคราะห์เกี่ยวกับจำนวนหอยกาบที่มีอยู่ และเข้าไปมีส่วนร่วมในการงมหอย (Participant to Observation) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบจำนวนหอยกาบที่จะนำมาใช้ทำเป็นผลิตภัณฑ์จริงว่ามีจำนวนวัสดุมากพอที่จะใช้ทำผลิตภัณฑ์สำหรับออกวางจำหน่าย

2.4 สัมภาษณ์ความต้องการจากผู้บริโภคเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากหอยกาบ

3. วิเคราะห์ข้อมูล

3.1 วิเคราะห์ข้อจำกัดของการนำหอยกาบมาทำเป็นผลิตภัณฑ์

3.2 วิเคราะห์หลักการการออกแบบผลิตภัณฑ์ของใช้และตกแต่งบ้านที่สามารถนำมาประโยชน์ได้จริง

3.3 วิเคราะห์แนวทางการนำวัสดุจากหอยมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์

4. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

5. การออกแบบ

ออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องใช้และของตกแต่งบ้านเป็นแนวทางตัวอย่าง โดยดำเนินการตามผลการวิจัยและผลสัมภาษณ์จากแบบสอบถามเป็นสำคัญ

6. การเสนอแนะ

ประเมินผลการวิจัยตลอดจนทำการอภิปราย เพื่อเสนอแนะความคิดเห็นของผู้วิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นำข้อมูลและผลการวิเคราะห์ที่ได้ศึกษาค้นคว้ามาเป็นแนวทางในการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องใช้และของตกแต่งบ้านที่ทำจากวัสดุเปลือกหอยเพื่อช่วยพัฒนารายได้และส่งเสริมอาชีพให้กับชาวบ้านในชุมชน
2. ได้องค์ความรู้ใหม่เพื่อเป็นกรณีศึกษาและต้นแบบในการพัฒนาผลิตภัณฑ์อื่นๆต่อไป

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1

แบบสอบถามที่ 1 จากการเข้าไปสำรวจกลุ่มชาวบ้านผู้ผลิต พบว่า เพศชายและเพศหญิง มีอัตราที่ใกล้เคียงกัน มีอายุระหว่าง 31-43 ปี มีสถานภาพสมรสแล้ว ประกอบอาชีพทำนา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 1,000-5,000 บาท ซึ่งทุกคนมีความสนใจที่จะเพิ่มรายได้ให้กับตนเองจากโครงการนี้ โดยส่วนใหญ่สนใจผลิตสินค้าในรูปแบบ OTOP และเฟอร์นิเจอร์ตกแต่ง

แบบสอบถามที่ 2 ผลการวิเคราะห์กลุ่มผู้บริโภคเป้าหมายจำนวน 100 คน โดยการเก็บข้อมูลออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ www.surveymonkey.com เป็นวัยกลางคน มีสถานภาพโสด ส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน และธุรกิจส่วนตัว มีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 10,000-20,000 บาท เหตุผลหลักในการเลือกซื้อเฟอร์นิเจอร์หรือของตกแต่งบ้าน คือ ต้องการตกแต่งบ้านหรือห้องใหม่ และปัจจัยในการเลือกซื้อขึ้นอยู่กับความสวยงามและคุณภาพ ซึ่งส่วนมากสนใจของตกแต่งภายในบ้านเป็น “โซฟา” ส่วนของตกแต่งภายนอกเป็น “ม้านั่งยาว” ส่วนใหญ่สนใจซื้อสินค้าแบบชิ้นเดียว ในด้านราคา กลุ่มผู้บริโภคเป้าหมาย มีความเห็นว่า ราคา 5,000-15,000 บาท/1ชุด (โต๊ะ เก้าอี้ ม้านั่งยาว กระจกต้นไม้) และ 1,000-3,000 บาท/1ชิ้น เป็นราคาที่เหมาะสมที่สุด

ตาราง 1. ตารางแสดงลำดับความสำคัญในการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์

ลำดับความสำคัญในการตัดสินใจเลือกซื้อ	สำคัญที่สุด	สำคัญอันดับ 2	สำคัญอันดับ 3	สำคัญอันดับ 4	สำคัญอันดับ 5	สำคัญน้อยที่สุด	Rating Average
คุณภาพ	41.1%	23.3%	20.0%	13.3%	1.1%	1.1%	4.87
ยี่ห้อ	0.0%	2.2%	5.4%	10.8%	28.0%	53.8%	1.74
ราคา	11.4%	22.7%	26.1%	21.6%	14.8%	3.4%	3.84
วัสดุดิบ	3.2%	17.2%	24.7%	29.0%	18.3%	7.5%	3.35
ความสวยงาม	41.8%	24.2%	16.5%	8.8%	5.5%	3.3%	4.78
ความเข้ากันกับสินค้าชิ้นอื่นๆที่มีอยู่เดิม	11.5%	14.6%	10.4%	14.6%	25.0%	24.0%	3.01

ตอนที่ 2

เป็นผลการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากพื้นที่จริงโดยการเก็บข้อมูลจากการสังเกตและสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ ดังนี้

1. รศ.ดร.อุทัยวรรณ โกวิทวที ผู้เชี่ยวชาญด้านหอยกาบน้ำจืด คณะสัตววิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และอาจารย์จุฑามาศ จิวลักษณ์ อาจารย์คณะสัตวศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เป็นผู้ทำวิจัยเรื่องหอยน้ำจืดของไทยและการใช้ประโยชน์จากเปลือกหอยน้ำจืดในประเทศไทยพบว่าหอยน้ำจืดนั้นมีการแพร่พันธุ์อย่างรวดเร็วและจำนวนมาก เพียงพอที่จะทำเป็นผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้และยังสามารถนำทุกส่วนของหอยมาใช้ประโยชน์ได้ทั้งหมด

2. ผศ.ดร.สมเจตน์ พชรพันธ์ อาจารย์ภาควิชาวิศวกรรมวัสดุ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวัสดุศาสตร์ จากการสัมภาษณ์ได้แนวทางด้านวัสดุใหม่คือการนำเอาเปลือกหอยมาบดละเอียดไปผสมกับเนื้อเรซินเพื่อทำมุขเทียมแต่จากการทดลองไม่ได้ผลดีอย่างที่คิดไว้จึงต้องเปลี่ยนเป็นวิธีอื่นแทน

3.บริษัท ซาลี มารีนจำกัด จำกัด ผู้ผลิตและจัดจำหน่ายของชำร่วยจากเปลือกหอย

จากการศึกษาในเรื่องของการปรับแต่งเปลี่ยนสีเปลือกหอยกานั้นใช้วิธีย้อมสีเปลือกหอยที่ดีที่สุดเพราะนอกจากจะได้สีที่สวยงามแล้วยังแสดงถึงลวดลายบนเปลือกหอยได้ ซึ่งระยะเวลาในการย้อมจะมีผลต่อความเข้มของสีด้วย

4. กลุ่มหมู่บ้านเครื่องจักรสานจังหวัดขอนแก่น

จากการทดลองใช้เครื่องจักรสานรัดเปลือกหอยนั้นพบว่าผลออกมาไม่ดีเท่าที่ควรเนื่องจากเครื่องจักรสานไม่สามารถรัดเปลือกหอยให้แน่นหนา ทำได้เพียงเว้นช่องและติดเปลือกหอยเข้าไปประดับเท่านั้นเอง

5. อาจารย์จักรกริช สุขสวัสดิ์ ครูภูมิปัญญาไทยด้านศิลปกรรม สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (ช่างประดับมุก) กระทรวงศึกษาธิการ

ได้นำวิธีการเขียนลวดลายบนชิ้นผิวเปลือกหอยซึ่งต้องใช้เวลาและความเชี่ยวชาญในการแกะลวดลาย จึงสรุปได้ว่าไม่ควรนำมาใช้ในการผลิตแต่อาจใช้ในการต่อยอดและเพิ่มคุณค่าของผลิตภัณฑ์ให้เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนได้

6. นายโสภณ รอดคลองตัน ช่างประดับมุก

ผู้วิจัยได้ทำการทดลองการวางมุกและเคลือบผิวมุกในรูปแบบ Pattern พบว่าสามารถผลิตได้ตามแบบที่วางไว้ทุกประการซึ่งเป็นวิธีที่รวดเร็วและได้มาตรฐานคุณภาพใกล้เคียงกันทุกชิ้นและวิธีผลิตก็ไม่ซับซ้อน

7. นายพงษ์ศักดิ์ พนาพุดกุล กรรมการผู้จัดการบริษัท พงษ์พนา จำกัด ผู้เชี่ยวชาญด้านวัสดุไฟเบอร์กลาสและวัตถุดิบที่เกี่ยวข้องในท้องตลาด

ผู้วิจัยได้ทำการทดลองโดยใช้ไฟเบอร์กลาสในการผลิตพบว่าสามารถทำได้คล้ายเคียงกับการใช้ไม้และคอนกรีต ต่างกันเพียงต้องใช้น้ำยาเรซินเคลือบผิวทับอีกชั้นตอนหนึ่ง ลงแล้วได้ทั้งความงามและแน่นหนาไม่ร่อน

8. นาย สมเกียรติ ประเสริฐสม ช่างทำกระถางต้นปูนจากบล็อกไม้ นาง กัญญารัตน์ ยอดพุกชา ขึ้นมือ ช่างทำโต๊ะเก้าอี้ปูนโดยการขึ้นโครงรดแล้วปั้นด้วยมือ นาย นิวัฒน์ ใจแก้วมา โมปูน ช่างทำกระถางต้นไม้ปูนจากบล็อกปูน

จากการทดลองเรื่องคอนกรีตพบว่าการใช้บล็อกปูนได้ขึ้นงานเฟอร์นิเจอร์ออกมาสมบูรณ์แบบที่สุดเนื่องจากบล็อกไม้ไม่สามารถขึ้นรูปทรงที่เป็น ORGANICFORM ได้จะทำได้ดีเฉพาะรูปทรงเหลี่ยมและการขึ้นลวดเหล็กปั้นมือนี้นี้ผลิตได้ช้าแล้วได้ชิ้นงานออกมาไม่ได้มาตรฐาน เหมือนกันทุกชิ้น

9. นายสุรสิทธิ์ กุลละวณิชย์ ผู้จัดการบริหารและบุคคล บริษัทสยามวิจัยและนวัตกรรม จำกัด ผู้เชี่ยวชาญด้านวัสดุคอนกรีตและปูนซีเมนต์

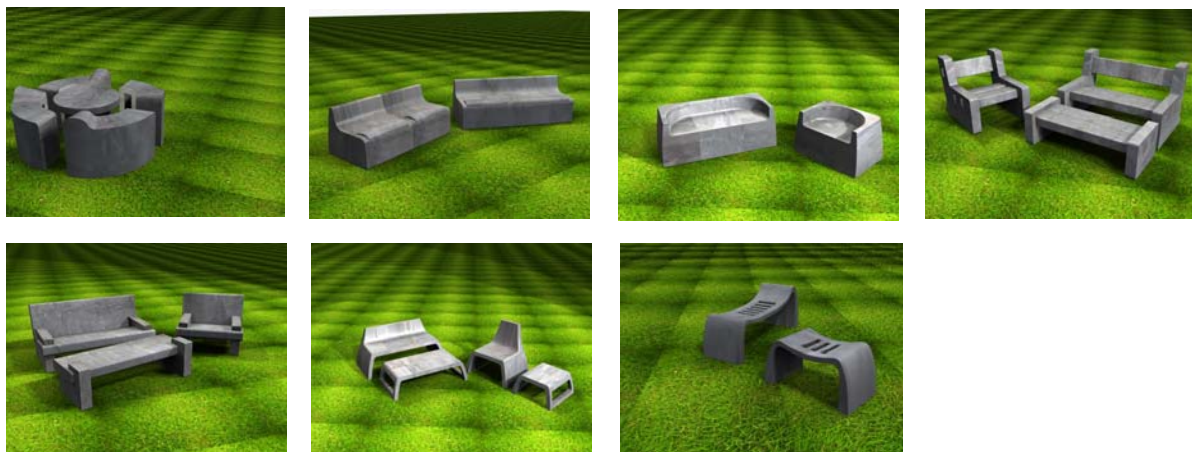
จากการปรึกษาและทดลองนำเอาโฟมเม็ดและโฟมแผ่นผสมกับปูนซีเมนต์สามารถทำให้ชิ้นงานมีน้ำหนักเบาขึ้นถึง30 เปอร์เซ็นต์ซึ่งช่วยในเรื่องของการเคลื่อนย้ายได้ดีกว่าการใช้ปูนซีเมนต์แบบ100เปอร์เซ็นต์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความสนใจของกลุ่มชาวบ้านผู้ผลิตบริเวณพื้นที่วิจัยและแบบสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญทางเรื่องหอยน้ำจืดและผู้เชี่ยวชาญด้านการนำเปลือกหอยกามาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ รวมถึงแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้บริโภคและกลุ่มเป้าหมายก่อนการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากเปลือกหอยก

ตอนที่ 3

ผลการขึ้นแบบจำลองสามมิติที่ได้จากการสังเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์แบบสอบถามกลุ่มที่ 1 และ 2 ซึ่งได้แก่ กลุ่มชาวบ้านผู้ผลิต และกลุ่มผู้บริโภคเป้าหมาย ควบคู่กับการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ศึกษาและค้นคว้าจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญวัสดุเปลือกหอยกาบ สามารถสังเคราะห์ขึ้นเป็นเฟอร์นิเจอร์ได้ 7 ชุด โดยใช้คอมพิวเตอร์สร้างแบบจำลองสามมิติ ดังนี้

ภาพ 2 แสดงแบบร่างเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม ด้านความงาม การใช้งาน แล้วการผลิตแบบสอบถามที่ 3

จากผลการประเมินการออกแบบชุดเฟอร์นิเจอร์ทั้ง 7 ชุด โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน พบว่าแต่ละคนเลือกแบบตามเกณฑ์ด้านความสวยงาม ด้านการใช้งาน และด้านการผลิต เป็นไปในแนวโน้มเดียวกันคือ แบบที่ 6 และแบบที่ 7 เพราะเป็นแบบที่มีความเหมาะสมต่อการใช้งานและการผลิต เนื่องจากมีความคิด และการออกแบบที่ดี น้ำหนักเบา สามารถใช้งานได้จริง

ตาราง 2.การเลือกแบบผ่านผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบ

เกณฑ์	แบบที่ 1	แบบที่ 2	แบบที่ 3	แบบที่ 4	แบบที่ 5	แบบที่ 6	แบบที่ 7
ด้านความสวยงาม	1	1	2	2	1	9	9
ด้านการใช้งาน	1	-	1	2	2	9	9
ด้านการผลิต	-	-	1	1	1	9	9

ตอนที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลหลังการออกแบบและพัฒนา ปรับเปลี่ยนจากผู้เชี่ยวชาญและตรวจสอบโดยผ่านอาจารย์ที่ปรึกษา ได้แก่

ภาพ 3 แสดงแบบไหมไทย

ภาพ 4 แสดงแบบจักสาน

ขาวม้า

สิ่งที่เราพบเห็นและคุ้นตากันดีในแถบชนบท คือ ผ้าขาวม้า ที่ผู้คนในแถบท้องถิ่นนั้นนิยมใช้กันอยู่อย่างแพร่หลาย จึงได้นำแนวคิดนี้มาใช้ในการออกแบบผลงาน โดยนำเอาความเก่าของชนบทมาผสมผสานกับรูปทรงเรียบง่ายที่สื่อถึงสมัยใหม่ให้สวยงาม สอดแทรกแนวคิดในความพอเพียง ที่ใช้งานง่าย ไม่หรูหรา ไม่มากไป ไม่น้อยไป

ภาพ 5 แสดงแบบขาวม้า

ทรงอีสาน

ได้รับรูปแบบแนวคิดจากการเอารูปทรงเรขาคณิตที่ดูเรียบง่ายลงตัวประกอบกับสถาปัตยกรรมแบบอีสานผสมผสานเข้าด้วยกันเกิดกลิ่นอายของศิลปะร่วมสมัยที่ปรับตัวสอดคล้องกับทุกสถานที่ โดยมีส่วนที่เหลี่ยมเป็นเส้นดูแข็งแกร่งแต่กลมด้วยเส้นโค้งเกิดความรู้สึกผ่อนคลายไปในตัว

ภาพ 6 แสดงแบบทรงอีสาน

ตอนที่ 5

จากแบบสอบถามกลุ่มที่ 4 ซึ่งเป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของกลุ่มผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์ จำนวน 100 คน โดยการเก็บข้อมูลออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ www.surveymonkey.com

พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 25-30 ปี มีสถานภาพโสด อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้อยู่ที่ 20,001-30,000 บาท ซึ่งส่วนใหญ่เน้นความสวยงามเป็นหลัก โดยเลือกแบบที่ 1 มีความสวยงามที่สุด ในด้านราคา กลุ่มเป้าหมาย มีความเห็นว่า ราคา 15,001-25,000 บาท/1ชุด (โต๊ะ เก้าอี้ ม้านั่งยาว กระจกตันไม้) และ 3,000-4,000 บาท/1ชิ้น เป็นราคาที่เหมาะสมที่สุด ส่วนสถานที่จัดจำหน่าย กลุ่มเป้าหมายคิดว่า เว็บไซต์ เหมาะสมที่สุด

ตาราง 3 ผลสรุปความพึงพอใจจากผู้บริโภค

คะแนนความเหมาะสมต่อผลิตภัณฑ์	แบบที่ 1	แบบที่ 2	แบบที่ 3	แบบที่ 4
ความสวยงาม	39.0%	30.0%	11.0%	20.0%
การใช้งาน	22.0%	19.0%	23.0%	36.0%
แนวความคิด	23.0%	27.0%	22.0%	28.0%
ความเป็นไปได้ในท้องตลาด	24.0%	22.0%	28.0%	26.0%
ความประทับใจโดยรวม	34.0%	26.0%	16.0%	24.0%
รวม	142	124	100	134

ตาราง 4.ราคาความเหมาะสมของเฟอร์นิเจอร์ 1 ชุดที่มีผลต่อผู้บริโภค

ระดับราคาที่คุณคิดว่าเหมาะสมสำหรับ เฟอร์นิเจอร์ แชนด์เมด ที่ใช้เลือกหอย ตกแต่งพื้นผิว 1 ชุด	ค่าร้อยละ (Percentage)	ค่าความถี่ (Frequency)
7,000-10,000	26.0%	26
10,001-15,000	31.0%	31
15,001-25,000	36.0%	36
25,001-30,000	6.0%	6
30,000 ขึ้นไป	1.0%	1
อื่นๆ	0.0%	0
รวม	100	100

ตาราง 5 ราคาความเหมาะสมของเฟอร์นิเจอร์ 1 ชิ้นที่มีผลต่อผู้บริโภค

ระดับราคาที่คุณคิดว่าเหมาะสมสำหรับ เฟอร์นิเจอร์ แชนด์เมด ที่ใช้เปลือกหอย ตกแต่งพื้นผิว 1 ชิ้น	ร้อยละ (Percentage)	ค่าความถี่ (Frequency)
2,000-3,000	32.0%	32
3,001-4,000	34.0%	34
4,001-5,000	20.0%	20
5,001-7,000	10.0%	10
7,000 ขึ้นไป	4.0%	4
อื่นๆ	0.0%	0
รวม	100.0%	100

ภาพ 7.แสดงผลผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มผู้บริโภคพึงพอใจ

อภิปรายผลการวิจัย

ในส่วนของงานวิจัยนี้ ได้ใช้หลักแนวคิดของการออกแบบเฟอร์นิเจอร์ตามรูปแบบของท้องถิ่น คือการนำวัสดุที่มีอยู่ในชุมชนจังหวัดขอนแก่น มาเป็นส่วนประกอบหลักของชิ้นงาน ได้แก่ วัสดุเปลือกหอยกาบ รวมไปถึงการศึกษาและสังเกตวิถีชีวิตและรูปแบบความเป็นอยู่ของท้องถิ่นนั้น คู่กันกับการออกแบบเฟอร์นิเจอร์ตามแบบสมัยนิยม โดยมีการคำนึงถึงรูปทรงและการใช้สีของเฟอร์นิเจอร์ที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน ได้แก่ การใช้ปูนเป็นวัสดุหลักของเฟอร์นิเจอร์นี้ เนื่องจากสอดคล้องกับความต้องการของลูกค้าและการทำงานในชีวิตประจำวันในยุคสมัยนี้

จากผลสรุปความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการสร้างผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์จากวัสดุเปลือกหอยกาบเพื่อส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าทางอาชีพของกลุ่มชุมชนละแวกเขื่อนอุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น สามารถทำได้สำหรับผู้ประกอบการรายย่อยซึ่งการออกแบบและพัฒนาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการกระบวนการออกแบบ โดยมีแนวความคิดที่จะนำเสนอรูปแบบร่วมสมัย โดยการประยุกต์ใช้แนวคิดของการใช้วัสดุปูน และการออกแบบให้ใช้งานง่ายสอดคล้องกับความต้องการของตลาดร่วมสมัย ควบคู่กับศิลปะการออกแบบเฟอร์นิเจอร์โดยใช้ลวดลายจากศิลปะภาคอีสานที่แสดงถึงเอกลักษณ์ภาคอีสาน ซึ่งคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการผลิตเป็นหลักในด้านของรูปแบบที่ปรากฏในผลการออกแบบนั้นล้วนมีที่มาจากหลักคิดและแนวทางในการออกแบบที่ได้สังเคราะห์ รวมถึงความต้องการทางด้านการตลาดของผู้บริโภค สามารถยืนยันได้จากผลสำรวจการยอมรับความคิดเห็นมีพื้นฐานข้อมูลไปทิศทางเดียวกันในเชิงบวก และการนำเสนอผลงานต่อกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้พบประเด็นข้อเสนอแนะที่มีความหลากหลาย เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับศิลปะภาคอีสานแตกต่างกันโดยสถานะต่างๆของกลุ่มตัวอย่าง แต่ผลรวมที่สรุปได้ คือ การนำหลักคิดต่างๆ ที่ได้จากการสังเคราะห์นั้นมาใช้ในการออกแบบเฟอร์นิเจอร์จากวัสดุเปลือกหอยกาบ โดยมีแนวโน้มที่สามารถผลิตได้จริงจากผู้ประกอบการรายย่อย

ทิศทางการนำความรู้จากหลักคิดในงานวิจัยนี้เพื่อส่งเสริมการสร้างมูลค่าทางอาชีพของกลุ่มชุมชนละแวกเขื่อนอุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น ควรได้รับการนำไปใช้กับกลุ่มสาขาอาชีพที่เกี่ยวข้องต่อไปซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการขายสินค้าภาคอีสานให้เป็นหนึ่งในสินค้าที่ได้รับความนิยมทั่วไป

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ความรู้ทั้งในด้านการสร้างบรรจุภัณฑ์จากวัสดุเปลือกหอยกาบ และความรู้เกี่ยวกับศิลปะการออกแบบ ซึ่งผู้วิจัยได้เห็นประโยชน์จากความรู้ทั้งสองสาขาที่สามารถนำมาประยุกต์ และทำให้เกิดแนวทางในการออกแบบการสร้างผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์จากวัสดุเปลือกหอยกาบเพื่อส่งเสริมผลิตภัณฑ์กลุ่มชุมชนภาคอีสานให้แสดงออกซึ่งเอกลักษณ์ประจำภาค โดยนำเสนอความงามและเอกลักษณ์ไทยภาคอีสานในรูปแบบของเฟอร์นิเจอร์จากวัสดุเปลือกหอยกาบ นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างมูลค่าให้กับการส่งออกทางวัฒนธรรมได้อีกทางหนึ่งด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้มีสองส่วนที่ทำให้เกิดผลการวิจัยดังกล่าว ส่วนแรกคือการศึกษาและสำรวจข้อมูลเพื่อรวบรวมสังเคราะห์เป็นรูปแบบการสร้างผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์จากวัสดุเปลือกหอยกาบ และผลการออกแบบโดยการพิจารณาจากหลักคิดแบบต่างๆมาใช้ในการออกแบบและส่วนที่สองคือการสำรวจความคิดเห็นแบบสอบถามเรื่อง “แบบสอบถามความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายผู้บริโภคที่มีต่อเฟอร์นิเจอร์จากวัสดุเปลือกหอยกาบ” จากผลการศึกษาข้างต้นทำให้เกิดแนวความคิดประเด็นเพิ่มเติมในการศึกษาเรื่องการออกแบบสร้างผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์จากวัสดุเปลือกหอยกาบเพื่อส่งเสริมการสร้างมูลค่าทางรายได้ให้แก่กลุ่มชุมชนเขื่อนอุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น พบว่าสามารถสรุปประเด็นข้อเสนอแนะจากโครงการวิจัยในครั้งนี้ ได้ดังนี้

- 1 ควรมีการเผยแพร่และให้คำแนะนำในเรื่องของการสร้างผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์จากวัสดุในท้องถิ่นว่ามีความสำคัญ และสามารถเพิ่มมูลค่าให้กับกิจการจำหน่ายวัสดุที่มีอยู่ในชุมชนแก่ผู้ผลิตและผู้จำหน่าย
- 2 วัตถุประสงค์ที่ใช้ในการบรรจุภัณฑ์ควรเป็นวัตถุประสงค์ที่หาง่ายและมีอยู่ในท้องถิ่นที่ผู้ผลิตและผู้จำหน่ายสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้
- 3 ควรจัดให้งบประมาณการจัดสรรให้วิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้เกี่ยวกับการผลิตเฟอร์นิเจอร์โดยสาธิตวิธีการทำอย่างละเอียด เพื่อให้กลุ่มผู้ผลิตและผู้จำหน่ายสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ต่อไป

รายการอ้างอิง

- กรมศิลปากร .(2524) .**เครื่องประดับมุก**. กรุงเทพฯ: พิษณุเศษระมวลเอกสารและคณะกรรมการฝ่ายป.
จดหมายเหตุ ในคณะกรรมการอำนวยการจัดงาน
เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว .(2543) .**วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์
เอกลักษณ์ และภูมิปัญญา**. กรุงเทพฯ: ศุภสภาลาดพร้าว.
จันทร์ วรกุลเทพ และคณะ .(2549) .**สรรค์สร้างงานสวยด้วยศิลปะโมเสค**. กรุงเทพฯ: ซีอาร์เอส ยูนิเวอร์
แซล.
จุฑามาศ จิวาลักษณ์พิชิต พรหมประศ,รี และ อรภา นาคจิตตา .(2550) .**หอยกาน้ำจืดของไทย**. กรุงเทพฯ
: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
โชติ สุวัทธิ .(2509) .**หอยเมืองไทย**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
ประณต กุลประสูตร .**เทคนิคงานปูน .คอนกรีต**-กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ประทุม คำนาค .(2543) .“อนุกรมวิธานของหอยน้ำจืดวงศ์ Ambledidae ในลุ่มน้ำมูล.”
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพิ่มศักดิ์ ยี่มิน .(2540) .“ขนาดและรูปร่างของชิ้นแมนเทิลที่ปลูกถ่ายต่อการกำเนิดไข่มุกในหอยมุก
น้ำจืด.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
มหาวิทยาลัยศิลปากร .(2543) .**ผ้าทอพื้นเมืองในภาคอีสาน : โครงการพัฒนาผ้าพื้นเมืองในทุกจังหวัด
ของประเทศ** .กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
วินัย วิริยะปานนท์ .**เครื่องจักสาน**. กรุงเทพฯ: แพร่พิทยา.
วิสันธิ์ โพธิ์สุนทร .(2524) .**เครื่องมุก** .กรุงเทพฯ: พิษณุเศ.
วิศาลศิลปกรรม .(2497) .**หลวง ,วิชาช่างประดับมุก** .กรุงเทพฯ: พระจันทร์.
สมศักดิ์ ปัญหา .(2535) .“การเกิดไข่มุกในหอยมุกน้ำจืด Hyriopsis (Limnoscapha) myersiana และ
Chamberlainia hainesiana.” รายงานผลการวิจัยทุนวิจัยรัชดาภิเษกสมโภช.กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สุรัตน์ โอสถวนุเคราะห์ .(2529) .**ขอนแก่น** .กรุงเทพฯ: มิกการพิมพ์และโฆษณา.
อัมพร อึ้งปรณ์แก้ว .(2535) .“อัลตราสตรัคเจอร์ของเปลือกโกสคิเดียมหอยกาน้ำจืดบางชนิด.”
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
อรนภา นาคจินดา และคณะ .(2548) .**การใช้ประโยชน์จากหอยน้ำจืดในประเทศไทย .**
กรุงเทพฯ: กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
Tilley, Alvin R. (2002). **The Measure of man and woman**. New York : John Wiley &
Sons, Inc.
Woodson, Wesley E. and Conover, Donald W. (1970). **Human engineering guide for
equipment designers**. 2^{ed}. Berkeley and Los Angeles: University of California press.